

Sygn. akt VII U 213/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Ewa Piotrowska

Protokolant: stażysta Anna Wielgosz

po rozpoznaniu w dniu 15 stycznia 2015 r. w Gdańsku

sprawy S. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do świadczenia przedemerytalnego

na skutek odwołania S. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 29 listopada 2013 r. nr (...) - (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. Ś. prawo do świadczenia przedemerytalnego począwszy od dnia 03 października 2013r.;
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. na rzecz ubezpieczonej S. Ś. kwotę 60,00zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VII U 213/14

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. decyzją z dnia 29 listopada 2013r. odmówił ubezpieczonej S. Ś. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, w związku z faktem, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, że ubezpieczona udokumentowała łącznie 19 lat, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 20 lat.

Jednocześnie organ rentowy nadmienił, iż nie uznał na podstawie zeznań świadków za okres składkowy okres pracy w gospodarstwie rolnym rodziców za okres od 07 sierpnia 1973 r. do 15 czerwca 1976 r., wskazując iż zeznania te nie są wiarygodne.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiodła ubezpieczona wnosząc o jej zmianę i przyznanie wnioskowanego świadczenia. Zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni zarzuciła błąd w ustaleniach faktycznych polegający na nieprawidłowym obliczeniu okresów składkowych i nieskładkowych oraz naruszenie przepisów postępowania poprzez wybiórcze zebranie i potraktowanie materiału dowodowego w sprawie, a w szczególności bezzasadne i bezpodstawne

uznanie zeznań świadków za mało wiarygodne. Skarżąca podkreśliła przy tym, iż w okresie od 07 sierpnia 1973 r. do 15 czerwca 1976 r. pracowała w gospodarstwie rolnym swych rodziców.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Jednocześnie pozwany podkreślił, że w spornym okresie głównym zajęciem wnioskodawczyni nie była praca w gospodarstwie rolnym rodziców, ale nauka w szkole, która wiązała się z koniecznością przygotowywania się do zajęć szkolnych w domu. W związku z powyższym zdaniem organu rentowego nie można uznać, że ubezpieczona świadczyła pracą w gospodarstwie rolnym rodziców w wymiarze uzasadniającym doliczenie go do stażu ubezpieczeniowego. Pozwany podkreślił nadto, że gospodarstwo rolne rodziców miało niewielki areal, a nadto zamieszkiwały w nim cztery osoby.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona S. Ś., urodzona w dniu (...), w dniu 13 sierpnia 2013 r. złożyła w dniu 13.08.2013r. do pozwanego organu rentowego wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego.

Do przedmiotowego wniosku ubezpieczona załączyła wystawione przez Powiatowy Urząd Pracy w T. zaświadczenie z dnia 12 sierpnia 2013r. wskazujące, iż skarżąca od dnia 8 stycznia 2013 r. do chwili obecnej jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna. W tym okresie od dnia 16 stycznia 2013r. do dnia 31 lipca 2013r. wnioskodawczyni pobierała zasiłek dla bezrobotnych. Ubezpieczona nie odmówiła także bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia oraz innej pracy zarobkowej zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 20 kwietnia o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 ze zm.)

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił skarżącej przyznania prawa do dochłodzonego świadczenia z uwagi na nielegitymowanie się przez ubezpieczoną 20 letnim okresem składkowym.

dowód: wniosek ubezpieczonej o świadczenie przedemerytalne z dnia 07 sierpnia 2013 r. – k. 1-3 akt rentowych , zaświadczenie Powiatowego Urzędu Pracy z dnia 12 sierpnia 2013 r. – k. 4 akt rentowych, zaświadczenie z dnia 02 sierpnia 2013 r. – k. 5 akt rentowych

W dniu 02 października 2013 r. ubezpieczona wystosowała do organu rentowego ponowny wniosek o przyznanie prawa do świadczenia emerytalnego wskazując, iż w okresie od 07 sierpnia 1973 r. do 15 czerwca 1976 r. pracowała w gospodarstwie rolnym ojca A. W..

Składając w/w wniosek wraz z dokumentacją ubezpieczona kierowała się wskazówkami otrzymanymi od pracownika ZUS – u podczas rozmowy telefonicznej, który poinstruował ją, w jakim zakresie należy uzupełnić wniosek.

dowód: wniosek o świadczenie przedemerytalne z dnia 02 października 2013 r. – k. 1-3 akt rentowych, informacja dotycząca okresów składkowych i nieskładkowych – k. 4 akt rentowych

dowód: akta sprawy: zeznania ubezpieczonej – k. 65

Ubezpieczona pobierała rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy w okresie od dnia 8.03.2004r. do dnia 31 grudnia 2013 r.

W toku postępowania przed organem rentowym wnioskodawczyni udowodniła 19 lat, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

Zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 29 listopada 2013 r. odmówił ubezpieczonej S. Ś. prawa do świadczenia przedemerytalnego na podstawie przepisu art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, w związku z

faktem, iż z przedłożonej dokumentacji wynika, że ubezpieczona a udokumentowała łącznie 19 lat, 11 miesięcy i 6 dni okresów składkowych i nieskładkowych zamiast wymaganych 20 lat.

dowód: raport ustalenia uprawnień do świadczenia – k. 43 akt rentowych, decyzja pozwanego z dnia 29 listopada 2013 r. – k. 41

dowód: pismo pozwanego z dnia 21 września 2013 r. – k. 219 plik renta

W okresie od 07 sierpnia 1973 r. do 15 czerwca 1976 r. ubezpieczona pracowała w położonym w M. należącym do jej ojca – A. W. gospodarstwie rolnym o powierzchni 1 ha.

W gospodarstwie państwa A. i I. W. zajmowano się zarówno uprawą rolną, jak i hodowlą zwierzęcą. Część w/w gospodarstwa zajmował sad, około 0,3 części działki przeznaczony był na krzewy typu agrest oraz porzeczki natomiast na pozostałej części ziemi sadzono warzywa, ziemniaki oraz siano zboże.

W gospodarstwie hodowano również zwierzęta tj. do 6 sztuk trzody chlewnej, od 1 do 3 krów oraz drób(kury, kaczki, gęsi).

W gospodarstwie (...) we wskazanym powyżej okresie czasu oprócz ubezpieczonej i jej rodziców, mieszkali również dziadkowie, starsza siostra skarżącej (C. S. ur. (...)) oraz młodszy brat R. W. (ur. (...)). W (...) urodziła się kolejna siostra skarżącej G. W..

Ojciec skarżącej łączył prowadzenie gospodarstwa rolnego z pracą w Stoczni (...). Z uwagi na powyższe wykonywał prace w gospodarstwie jedynie w niewielkim zakresie.

Również matka skarżącej – I. W. nie mogła w pełni poświęcić się pracy w gospodarstwie z uwagi na fakt, w październiku 1973r. urodziła czwarte dziecko G. W.. Matka wnioskodawczyni zajmowała się przede wszystkim opieką nad dziećmi, ich przygotowaniem oraz wyprawieniem do szkoły.

Z uwagi na zły stan zdrowia oraz podeszły wiek pracy w gospodarstwie nie wykonywali również dziadkowie ubezpieczonej.

Z kolei starsza siostra ubezpieczonej C. po ukończeniu w 1973r. szkoły średniej podjęła pracę zawodową w G.. W związku z utrudnionym dojazdem (rzadkim kursowaniem pociągów) siostra skarżącej wychodziła z domu około godziny 6.00, po przepracowaniu dnia pracy wracała do niego około godziny 17- 18.00. Z uwagi na powyższe siostra wnioskodawczyni pomagała w gospodarstwie rolnym rodziców jedynie w niewielkim zakresie.

W spornym okresie czasu młodszy brat skarżącej miał zaledwie 8 lat i uczęszczał do szkoły podstawowej. Z uwagi na powyższe pomagał jedynie w lekkich pracach na gospodarstwie.

Z kolei ubezpieczona była uczennicą Liceum Ekonomicznego przy Zespole Szkół Zawodowych (...) w T.. W/w szkołę skarżąca ukończyła w dniu 5 czerwca 1976 r. uzyskując świadectwo dojrzałości. Po ukończeniu szkoły pierwszą pracę zawodową ubezpieczona podjęła w dniu 15.06.1976r. w Instytucie (...) w M..

Z uwagi na opisaną powyżej sytuację rodzinną ciężar prowadzenia w/w gospodarstwa w spornym okresie czasu w znacznej mierze spoczywał na wnioskodawczyni oraz na jej matce.

W trakcie roku szkolnego ubezpieczona wstawiała około godziny 5.30 po to by oporządzić zwierzęta tj. nakarmić trzodę oraz wydoić krowy. Następnie około godziny 7.30 wnioskodawczyni udawała się na przystanek autobusowy i dojeżdżała do szkoły. Dojazd do szkoły zajmował ubezpieczonej 15 minut. Po drodze skarżąca dostarczała mleko do skupu.

Po odbytych zajęciach lekcyjnych wnioskodawczyni wracała do domu około godziny 14.30, następnie jadła posiłek i przystępowała do wykonania prac w gospodarstwie, tj. karmienia inwentarza i dojenja krów.

W godzinach wieczornych ubezpieczona przygotowywała się do zajęć lekcyjnych.

W okresie letnim spornego okresu (tj. od 07 sierpnia 1973 r. do 31 sierpnia 1973 r., od 01 lipca 1974 r. do 31 sierpnia 1974 r. oraz od 01 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r.) – w czasie trwania wakacji - z uwagi na nasilenie prac polowych praca w gospodarstwie zajmowała ubezpieczonej więcej czasu – trwała ponad 4 godziny dziennie.

Do obowiązków skarżącej należało wówczas pielienienie warzywniaka oraz ziemniaków, zbieranie warzyw i owoców (tj. jabłek, truskawek, porzeczek, agrestu) w sadzie, które częściowo przeznaczano na przetwory, a częściowo skarżąca odwoziła do punktu skupu w P.. Skarżąca zbierała również spady.

Ponadto skarżąca zajmował się także grabieniem oraz suszeniem koszonej przez jej ojca trawy, zbieraniem buraków, podlewaniem upraw, zawożeniem mleka do zlewni.

A. W. nie zatrudniał pracowników najemnych. W okresach wzmożonej pracy zdarzało się, że korzystał z pomocy sąsiedzkiej.

W latach 1973 r. 1976 w M. mieszkała również B. S., która była sąsiadką wnioskodawczyni.

Mieszkanką M. w spornym czasie była także D. H., która zamieszkiwała w gospodarstwie oddalonym o ok. 200 metrów od gospodarstwa ojca skarżącej.

Mocą decyzji pozwanego z dnia 25 lipca 2014r. siostra ubezpieczonej C. S. nabyła prawo do świadczenia emerytalnego. W toku postępowania przed organem rentowym C. S. nie powoływała się na fakt świadczenia pracy w gospodarstwie rolnym ojca, powyższy okres nie został zatem uwzględniony przy obliczaniu stażu ubezpieczeniowego przywołanej powyżej osoby.

I. W. była objęta ubezpieczeniem społecznym rolników z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego i z tego tytułu nabyła emeryturę z Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

Dowód: akta sprawy: zeznania ubezpieczonej – k. 65 w zw. z k. 20-21, zeznania świadka B. S.- k. 64-65, zeznania świadka D. H.- k. 65, pismo KRUS – u z dnia 12 grudnia 2014 r. – k. 80

Dowód: akta rentowe: zaświadczenie z dnia 28 października 2013 r. – k. 33, zaświadczenie z dnia 02 października 2013 r. – k. 18, kwestionariusz dotyczący okresów prowadzenia gospodarstwa rolnego – k. 36, życiorys ubezpieczonej – k. 23 akt rentowych, kwestionariusz osobowy – k. 22, świadectwo dojrzałości ubezpieczonej – k. 31-32

Dowód: akta rentowe dotyczące C. S. skiej: decyzja pozwanego z dnia 25 lipca 2014 r. – k. 40, karta przebiegu zatrudnienia – k. 38 – k. 52,

Dowód: akta KRUS – dotyczące A. W. nr (...): akt notarialny k.19-20

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w aktach rentowych pozwanego dotyczących siostry skarżącej C. S., aktach rentowych dotyczących ubezpieczonej oraz w aktach Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego dotyczących A. W.. Nie były one kwestionowane przez żadną ze stron postępowania co do ich prawdziwości i rzetelności. Sąd również nie znalazł podstaw do podważenia jej wiarygodności z urzędu.

Ustalając stan faktyczny sprawy Sąd oparł się także na zeznaniach świadków: B. S., D. H. jak również samej ubezpieczonej, które jako spójne, konsekwentne oraz przekonujące w całości zasługiwały na walor wiarygodności.

W szczególności podkreślenia wymaga, że zgromadzimy w sprawie materiał dowodowy w tym zeznania wzajemnie się uzupełniając, stworzyły spójną całość.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej jest zasadne i jako takie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. z 2013 poz. 170 j.t. ze zm.), dalej: ustawa przedemerytalna, prawo do świadczenia przedemerytalnego przysługuje osobie, która zarejestrowała się we właściwym powiatowym urzędzie pracy w ciągu 30 dni od dnia ustania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, pobieranej nieprzerwanie przez okres co najmniej 5 lat, i do dnia, w którym ustało prawo do renty, ukończyła co najmniej 55 lat - kobieta oraz 60 lat - mężczyzna i osiągnęła okres uprawniający do emerytury, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, lub

W myśl ustępu 3 wskazanego przepisu, świadczenie przedemerytalne przysługuje osobie określonej w ust. 1 po upływie co najmniej 180 dni pobierania zasiłku dla bezrobotnych, o którym mowa w ustawie o promocji zatrudnienia, jeżeli osoba ta spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) nadal jest zarejestrowana jako bezrobotna;
- 2) w okresie pobierania zasiłku dla bezrobotnych nie odmówiła bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia, albo zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych;
- 3) ⁽²⁾ złoży wniosek o przyznanie świadczenia przedemerytalnego w terminie nieprzekraczającym 30 dni od dnia wydania przez powiatowy urząd pracy dokumentu poświadczającego 180-dniowy okres pobierania zasiłku dla bezrobotnych.

Wskazać nadto należy, iż w myśl art. 6 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. nr 50 poz. 291 j.t. ze zm.), dalej: ustawa rolnicza, ilekroć w ustawie jest mowa o:

1. rolniku - rozumie się pełnoletnią osobę fizyczną, zamieszkuje i prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność rolniczą w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym, w tym również w ramach grupy producentów rolnych, a także osobę, która przeznaczyła grunty prowadzonego przez siebie gospodarstwa rolnego do zalesienia;
2. domownika - rozumie się osobę bliską rolnikowi, która:
 - a. ukończyła 16 lat,
 - b. pozostaje z rolnikiem we wspólnym gospodarstwie domowym lub zamieszkuje na terenie jego gospodarstwa rolnego albo w bliskim sąsiedztwie,
 - c. stale pracuje w tym gospodarstwie rolnym i nie jest związana z rolnikiem stosunkiem pracy;
3. działalności rolniczej - rozumie się działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej, pszczelarskiej i rybnej;
4. gospodarstwie rolnym - rozumie się każde gospodarstwo służące prowadzeniu działalności rolniczej

W myśl zaś art. 10 ust. 1 ustawy przy ustalaniu prawa do emerytury oraz przy obliczaniu jej wysokości uwzględnia się również następujące okresy, traktując je, z zastrzeżeniem art. 56, jak okresy składkowe:

1. okresy ubezpieczenia społecznego rolników, za które opłacono przewidziane w odrębnych przepisach składki,

2. przypadające przed dniem 1 lipca 1977 r. okresy prowadzenia gospodarstwa rolnego po ukończeniu 16 roku życia,
3. przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16 roku życia,

jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art. 5-7, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Zgodnie z utrwalonym poglądem doktryny, czynności w ramach pracy w gospodarstwie rolnym muszą być wykonywane w wymiarze nie niższym niż połowa ustawowego czasu pracy, tj. minimum 4 godziny dziennie. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 24 stycznia 1996 r., III AUr 833/95 (OSA 1998, z. 4, poz. 15) i wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 28 lutego 1997 r., II UKN 96/96 (OSNAPiUS 1997, nr 23, poz. 473); z dnia 13 stycznia 1998 r., II UKN 433/97)

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2000 r. o sygn. akt: II UKN 155/00 wskazano natomiast, że przy ustaleniu prawa do emerytury uwzględnia się okresy pracy w gospodarstwie rolnym **po ukończeniu 16 roku życia**, świadczonej przed dniem 01 stycznia 1983 r. w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, także w czasie wakacji szkolnych.

Godzi się w tym miejscu przywołać także orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 17 września 2014 r. o sygn. akt III AUa 458/14 w którym wyjaśniono, iż zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych za okres uprawniający do emerytury uważa się okres ustalony zgodnie z przepisami art. 5-9, art. 10 ust. 1 i art. 11 u.e.r.f.u.s. Stosując ten przepis organ emerytalno-rentowy obowiązany jest uwzględnić przy ustalaniu wymiaru okresu uprawniającego do emerytury nie tylko okresy zatrudnienia, pobierania zasiłku dla bezrobotnych i zasiłku chorobowego, ale także z mocy art. 10 ust. 1 u.e.r.f.u.s. przypadające przed dniem 1 stycznia 1983 r. okresy pracy w gospodarstwie rolnym po ukończeniu 16. roku życia.

Przedmiotem sporu w sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczona legitymuje się wymaganym przez prawo 20 letnim okresem składkowym o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy przedemerytalnej. Pozostałe warunki niezbędne do nabycia przedmiotowego świadczenia pozostawały niesporne.

Mając na uwadze całokształt okoliczności przedmiotowej sprawy Sąd uznał, że skarżąca spełniła wskazany powyżej warunek.

W ocenie Sądu Okręgowego do ogólnego stażu ubezpieczeniowego skarżącej należy bowiem zaliczyć następujące okresy : od 07 sierpnia 1973 r. do 31 sierpnia 1973 r., od 01 lipca 1974 r. do 31 sierpnia 1974 r. oraz od 01 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. - w trakcie których wnioskodawczyni świadczyła prace w gospodarstwie rolnym swego ojca A. W..

W pierwszej kolejności należy jednak wyjaśnić, iż Sąd nie uwzględnił całego okresu, zaliczenia którego domagała się skarżąca.

Wskazać bowiem należy, iż w wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 20 marca 2014 r. o sygnaturze akt III AUa 1195/13 wyjaśniono, że doraźna pomoc w wykonywaniu typowych obowiązków domowych, zwyczajowo wymaganych od dzieci jako członków rodziny rolnika, nie stanowi stałej pracy w gospodarstwie rolnym zaliczanej do stażu ubezpieczeniowego. Do stażu emerytalnego uwzględnia się - jak okresy składkowe - nie okresy jakiegokolwiek pracy rolniczej, a jedynie stałą pracę o istotnym znaczeniu dla prowadzonej działalności rolniczej w gospodarstwie rolnym, w którym osoba zainteresowana (domownik) zamieszkuje lub ma możliwość codziennego wykonywania w nim prac związanych z prowadzoną działalnością rolniczą.

W ocenie Sądu Okręgowego mając na uwadze fakt, iż w spornym okresie czasu ubezpieczona odbywała naukę w szkole ponadpodstawowej niewiarygodnym jest, by mogła świadczyć prace w gospodarstwie w trakcie roku szkolnego w wymiarze przewyższającym 4 godziny dziennie.

Nie bez znaczenia pozostaje przy tym fakt, iż okres późnej jesieni oraz okresy zimowe to czas, w którym co do zasady nie wykonuje się żadnych prac na w sadzie czy na polu (nie zbiera się owoców, nie wrywa chwastów, nie kosi trawy). Z uwagi na niewielką ilość zwierząt hodowlanych w gospodarstwie należącym do ojca ubezpieczonej- Sąd nie dał wiary, aby przygotowanie karmy dla zwierząt, ich nakarmienie, napojenie, wydojenie 3 krów oraz dostarczenie mleka do skupu w istocie zajmowało wnioskodawczyni więcej niż 4 godziny dziennie.

Podkreślić nadto należy, iż w nieuwzględnionych przez Sąd okresach ubezpieczona uczęszczała do szkoły, co wiązało się z koniecznością odrobienia lekcji, przygotowania się do zajęć – tym samym niemożliwym jest, aby skarżąca zaniedbywała w/w obowiązki i cały wolny czas poświęcała na pracę w gospodarstwie, którego areal był niewielki i w którym (choć w ograniczonym zakresie) świadczyli pracę także pozostali członkowie rodziny ubezpieczonej.

Z uwagi na powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż praca świadczona przez wnioskodawczynię w nieuwzględnionym okresie czasu winna być kwalifikowana jako zwyczajowa pomoc, wykonywanie typowych czynności należących do domownika gospodarstwa rolnego.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaoferowany przez odwołującą się stronę w toku postępowania materiał dowodowy w postaci zeznań świadków, jak również samej ubezpieczonej, dostarczył natomiast uzasadnionych podstaw do uznania, iż skarżąca w okresach od 07 sierpnia 1973 r. do 31 sierpnia 1973 r., od 01 lipca 1974 r. do 31 sierpnia 1974 r. oraz od 01 lipca 1975 r. do 31 sierpnia 1975 r. świadczyła pracę w gospodarstwie rolnym swego ojca.

Orzekając w przedmiotowym zakresie Sąd miał na uwadze fakt, iż okres wakacji to czas wzmózonych prac na polu oraz w ogrodzie, które ubezpieczona łączyła z pracami wykonywanymi przy zwierzętach. Zdaniem Sądu Okręgowego natężenie prac opisanych w trakcie składanych zeznań przez M. S. oraz D. H. wskazuje ponad wszelką wątpliwość, że ich wykonywanie z pewnością zajmowało ubezpieczonej więcej niż 4 godziny dziennie. Podkreślić bowiem należy, iż w okresie wakacji skarżąca nie tylko zbierała truskawki i porzeczki, pielęła warzywniak, ale również wykonywała szereg prac w ogrodzie mających na celu przygotowanie drzew do zbioru plonów (wnioskodawczyni zajmowała się np. zbieraniem spadów). O znacznej ilości pracy związanej ze zbiorami owoców świadczy w ocenie Sądu między innymi to, że były one przeznaczane nie tylko na własne potrzeby, ale także do skupu.

W ocenie Sądu Okręgowego zeznania w/w świadków stanowią wiarygodne osobowe źródło osobowe. Nie uszło uwadze Sądu, że zarówno B. S. oraz D. H. w spornym okresie czasu mieszkali w tej samej miejscowości co ubezpieczona oraz były jej sąsiadkami – z uwagi na powyższe należy uznać, iż posiadają wiedzę zarówno w zakresie pracy wykonywanych przez skarżącą oraz czasu, w jakim je wykonywała.

Podkreślić również należy, że okres letni to czas wolny od zajęć szkolnych. Tym samym wnioskodawczyni nie musiała łączyć nauki z obowiązkami w gospodarstwie.

Orzekając w niniejszej sprawie Sąd wziął pod uwagę również sytuację rodzinną skarżącej. Zauważyć należy, że ojciec ubezpieczonej oprócz prowadzenia gospodarstwa rolnego równoległe świadczył pracę w Stoczni (...). Z uwagi na powyższe poświęcał się pracy w gospodarstwie jedynie w niewielkim zakresie. Pracy w gospodarstwie nie wykonywali również dziadkowie skarżącej. Podkreślić również należy, iż w spornym okresie czasu matka wnioskodawczyni była w ciąży – co uniemożliwiało jej wykonywanie ciężkich prac fizycznych, a następnie sprawowała opiekę nad małym dzieckiem. Z kolei starsza siostra skarżącej po ukończeniu nauki w szkole ponadpodstawowej w roku 1973r. podjęła pracę zawodową – codziennie dojeżdżała do G. – zatem jedynie sporadycznie mogła uczestniczyć w pracach w gospodarstwie rolnym. Z kolei młodszy brat wnioskodawczyni był jeszcze małoletnim dzieckiem.

Powyższe okoliczności sprawiły, iż ciężar utrzymania gospodarstwa w okresie letnim w przeważającej mierze spoczywał na ubezpieczonej.

Z uwagi na powyższe Sąd uznał, iż skarżąca udokumentowała wymagany prawem 20 – letni staż ubezpieczeniowym, a tym samym spełnia ostatnią przesłankę niezbędną do przyznania jej dochodzonego świadczenia.

Na marginesie powyższych rozważań Sąd Okręgowy nadmienia, iż nie uszło jego uwadze, że podczas składania wniosku o świadczenie przedemerytalne w dniu 02 października 2013 r. skarżąca nie załączyła zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy informującego m. in. o fakcie posiadania przez stronę statusu osoby bezrobotnej – jednakże, mając na względzie, iż dokument ten został przez wnioskodawczynię dołączony do wniosku złożonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych w dniu 13 sierpnia 2013 r. Sąd uznał, że przedmiotowy wymóg został spełniony.

Podkreślić bowiem należy, iż wskazany powyżej dokument znajduje się w aktach rentowych, a wniosek datowany na dzień 02 października 2013 r. w istocie stanowi uzupełnienie wniosku pierwszego.

Ponadto przed złożeniem kolejnego wniosku strona skontaktowała się telefonicznie z pracownikiem pozwanego organu rentowego z pytaniem, w jakim zakresie winna uzupełnić pierwotny wniosek. Ubezpieczona nie została wówczas pouczona o konieczności ponownego dostarczenia zaświadczenia z Urzędu Pracy.

Z uwagi na powyższe nawet ewentualne zakwestionowanie poprawności wniosku złożonego przez ubezpieczoną w ocenie Sądu, winno być kwalifikowane jako szczególnie uzasadniony przypadek określony w art. 2 ust. 4 ustawy przedemerytalnej, który niewątpliwie uzasadniałby przywrócenie wnioskodawczyni terminu do złożenia wniosku.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. uwzględnił odwołanie ubezpieczonej i w punkcie 1 wyroku zmienił zaskarżoną decyzję i na podstawie art. 7 ust. 1 cyt. ustawy przyznał ubezpieczonej prawo do świadczenia przedemerytalnego od dnia 03 października 2013 r. tj. od dnia następującego po dniu złożenia do pozwanego wniosku o świadczenie.

W punkcie II wyroku Sąd Okręgowy, kierując się zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, w oparciu o przepis art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 12 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez adwokata ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 461) zasądził od pozwanego na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego mając na uwadze fakt, iż zasądzone wynagrodzenie jest adekwatne do uzasadnionego nakładu pracy pełnomocnika.

SSR del. Ewa Piotrowska